

How to Green...

SLIM-

WONER

IN 22 STAPPEN

NATUUR
& MILIEU

SLIMWONER IN 22 STAPPEN

Slimwoner van Natuur & Milieu helpt je stap voor stap jouw huis energiezuiniger maken. Een Slimwoner weet als geen ander dat prettig wonen en energiebewust leven prima samen gaan. Door er voor te kiezen om je huis slim te isoleren. Door te kiezen voor prettige en zuinige verlichting. En door apparaten te kiezen die het leven makkelijker maken, maar ook duurzaam zijn. Een Slimwoner leeft nú al lekkerder en denkt tegelijkertijd aan de toekomst.

Slimwoner zijn is best makkelijk. In “Slimwoner in 22 stappen” lees je hoe je de wereld leuker kan maken zonder dat het ten koste gaat van het milieu of je portemonnee. Stapje voor stapje.

Meteen aan de slag gaan? In dit e-boek vind je slimme tips. Zo kun je in een handomdraai je huis energiezuiniger maken.

Kijk voor meer tips en slimme acties op www.slimwoner.nl.

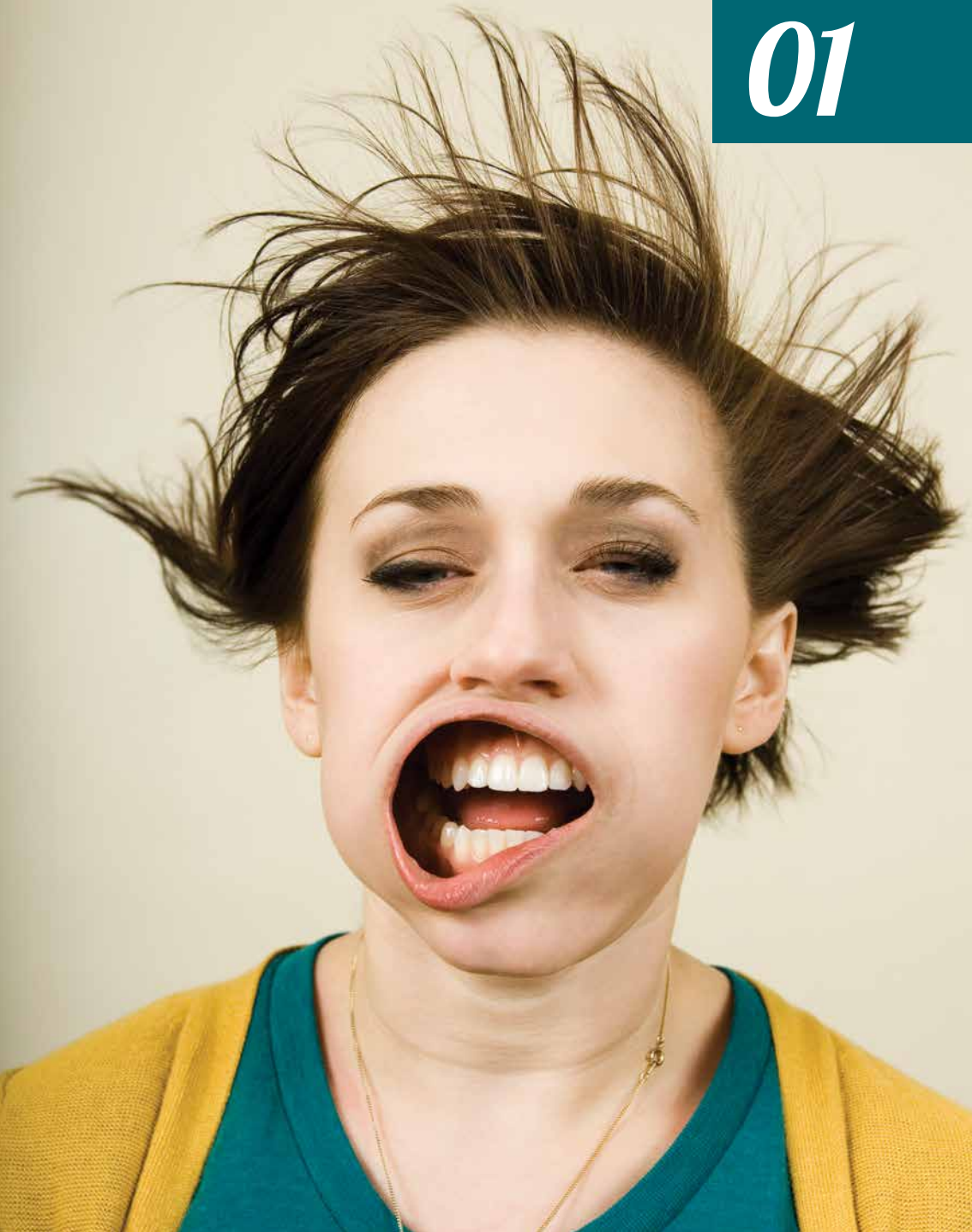

Natuur & Milieu

Olof van der Gaag

hoofd marketing & campagnes

01

GRATIS OPFRIS CURSUS

De gemiddelde airconditioning staat zo'n 50 dagen per jaar aan en verbruikt in die tijd evenveel als alle verlichting in een jaar. Terwijl je doel uiteindelijk is om de gevoelstemperatuur omlaag te krijgen, en daarvoor kan je ook een ventilator gebruiken. Maar waarom zet je niet gewoon eens lekker het raam open? Even lekker uitwaaien, frisse lucht, een begroeting van een zeemeeuw of gewoon even voelen hoe lekker het buiten ook alweer was. Een keertje per dag goed door luchten is sowieso goed voor het binnenklimaat. Want in een huis dat niet goed geventileerd wordt is veel vochtige lucht aanwezig. Het opwarmen van die vochtige lucht kost onnodig veel energie. Als je je huis ventileert voordat je de verwarming aanzet kan je een paar tientjes aan kosten per jaar besparen.

meer groene tips and tricks? kijk op slimwoner.nl

THERMO STAATJE GOED

Hoeveel maakt één graad nou eigenlijk uit? Als Columbus één graadje zuidelijker was geland, had ie nog steeds Amerika ontdekt. En één graad meer of minder maakt je op het strand ook niet echt uit. Toch scheelt het wel zes procent op de energierekening als je de verwarming één graadje lager zet. En dat is een flinke slok op een borrel als het gaat om het milieu, en op de portemonnee van je bedrijf.

Zet 's avonds de verwarming een graad of 5 tot 7 lager, het liefst met een automatische thermostaat. Want wie wil er nou niet met een goed geweten de deur van kantoor achter zich dicht trekken?

DE **UIT** AGENDA

Een screensaver beschermt helemaal niets anders dan de omzet van een energiemaatschappij. En al helemaal niet je scherm. Sommige screensavers verbruiken zelfs meer energie dan normaal scherm gebruik! Dus zet je scherm gewoon helemaal uit. Gebruik de standbystand als screensaver na een paar minuten. Dat kan je heel eenvoudig instellen op de computer. Vraag maar aan die nerd op de afdeling, of de helpdesk. En als je wat langer weg blijft, zet dan je scherm gewoon uit. En je computer ook.

DE PLUSSEN EN MINNEN VAN OPLAADBARE BATTERIJEN

Ieder huishouden in Nederland heeft maar liefst 97 batterijen in huis. Die zitten in apparaten of liggen op voorraad. Begin eens met al die batterijen te vervangen door oplaadbare batterijen. Want batterijen willen we zo min mogelijk terugzien in het milieu. Als batterijen op zijn, of als oplaadbare batterijen het niet meer doen, dan moeten ze in de afvalbak die daarvoor bestemd is. De meeste supermarkten en scholen hebben wel een batterij-inzamelbak staan bij de ingang. Dus dat zou geen moeite moeten zijn. Desondanks verdwijnt nog altijd zo'n 10% van de batterijen in het gewone afval. Oude batterijen kunnen voor het grootste gedeelte weer hergebruikt worden. Argumenten als 'ze zijn slecht voor het milieu' gelden alleen als ze niet goed ingezameld en hergebruikt worden.

Met de juiste oplader heb je tegenwoordig je batterijen snel en goed opgeladen en kan je daarna meteen weer van je apparaten genieten. Dit is weer zo'n gevalletje van; ik zou niet weten waarom níet.

GROTE MOND, KLEINE VOET

Een groot deel van de huidige milieuproblematiek draait om de uitstoot van broeikasgassen, waarvan CO₂ de belangrijkste is. Om te weten waar je heen gaat, moet je eerst weten waar je bent. En dat geldt ook voor je CO₂ footprint. Een CO₂ footprint, of 'CO₂-voetafdruk', is een maat voor de uitstoot van CO₂ als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer, luchtvaart en transporten voor productie en consumptie van voedsel, brandstof, elektriciteit en verwarming. Zodat we appels met appels kunnen vergelijken, wordt vaak gekozen voor de totale hoeveelheid CO₂ uitstoot als rekeneenheid.

Er zijn goeie tools beschikbaar om op een hele simpele manier je footprint uit te rekenen, zodat je ook meteen kan inschatten welke besparingsmaatregelen je kan nemen. En ze helpen je bedrijf ook meteen richting een echte certificering zoals de CO₂ Prestatieladder.

06

WAS COOL, IS COOL

Wassen op 60 graden kost je bijna twee keer zoveel energie als wassen op 40 graden. Tegenwoordig werken wasmiddelen echt prima bij lagere temperaturen. Maak je je dan nog steeds zorgen om hygiëne, was dan je vaat- en handdoeken apart op warme temperaturen en alle andere dingen op 30 graden. Op die manier bespaart een gemiddeld huishouden zomaar een paar tientjes per jaar, en wel 40 kg CO₂ uitstoot. En dat staat toch weer gelijk aan zo'n 500 kilometer rijden met de auto. Als je je was opspaat zodat je altijd volle trommels draait, scheelt dat ook weer energie. En een tientje per jaar.

UITGELICHT

‘Leuk’ weetje; als je een gloeilamp van 100 Watt een jaar lang non-stop aan zou laten staan, kost dat met de huidige energieprijzen 200 euro per jaar aan elektriciteit. Terwijl een vergelijkbare spaarlamp in dat geval maar 40 euro aan stroom verbruikt. Da’s natuurlijk niet helemaal een realistisch scenario, dus bij deze: Als je een 60 Watt gloeilamp drie uur per dag laat branden, kost dat 15 euro aan stroom per jaar. Een vergelijkbare LED-lamp maar 3 euro. In een ‘realistisch’ scenario heb je dus alsnog binnen een jaar die duurdere LED-lamp terugverdiend.

In 99% van de Nederlandse huishoudens is nog altijd ergens een gloeilamp in gebruik, vaak in de WC, de kelder of op zolder. Vervang dat ene ding alsjeblieft, ze zijn niet voor niets uit de handel gehaald.

IK DACHT DAT HET AF WAS

Het is misschien een beetje een romantisch beeld, maar samen de vaat doen is best heel leuk. De een met de borstel, de ander met de droogdoek, en ondertussen mijmeren over hoe je dag is geweest. En als je tussendoor de kraan niet laat lopen, is het ook nog eens de meest duurzame manier van afwassen.

Maar ja, het is niet alles romantiek wat de klok slaat. En soms is een vaatwasser verdraaid handig. Om in dat geval je afwasmachine zo duurzaam mogelijk te gebruiken, hier wat tips:

Tips:

- Spoel niet alles van tevoren af, schraap wel de grootste etensresten van je bord af (het meeste kan in de groenbak).
- Zet de machine op de laagste temperatuur. Dat is warm genoeg voor de meeste vaat.
- Laat je machine alleen draaien als hij helemaal vol is.
- Kan je een zogeheten *hotfill*-machine kopen, doe dat dan. Die zijn duurzaam in het gebruik omdat ze niet zelf het water verwarmen.
- Laat je machine lekker 's nachts draaien, dat belast het elektriciteitsnetwerk het minste. En als je nachtstroom hebt, is het ook nog eens goedkoper.

PLAK ER MAAR EEN LABEL OP

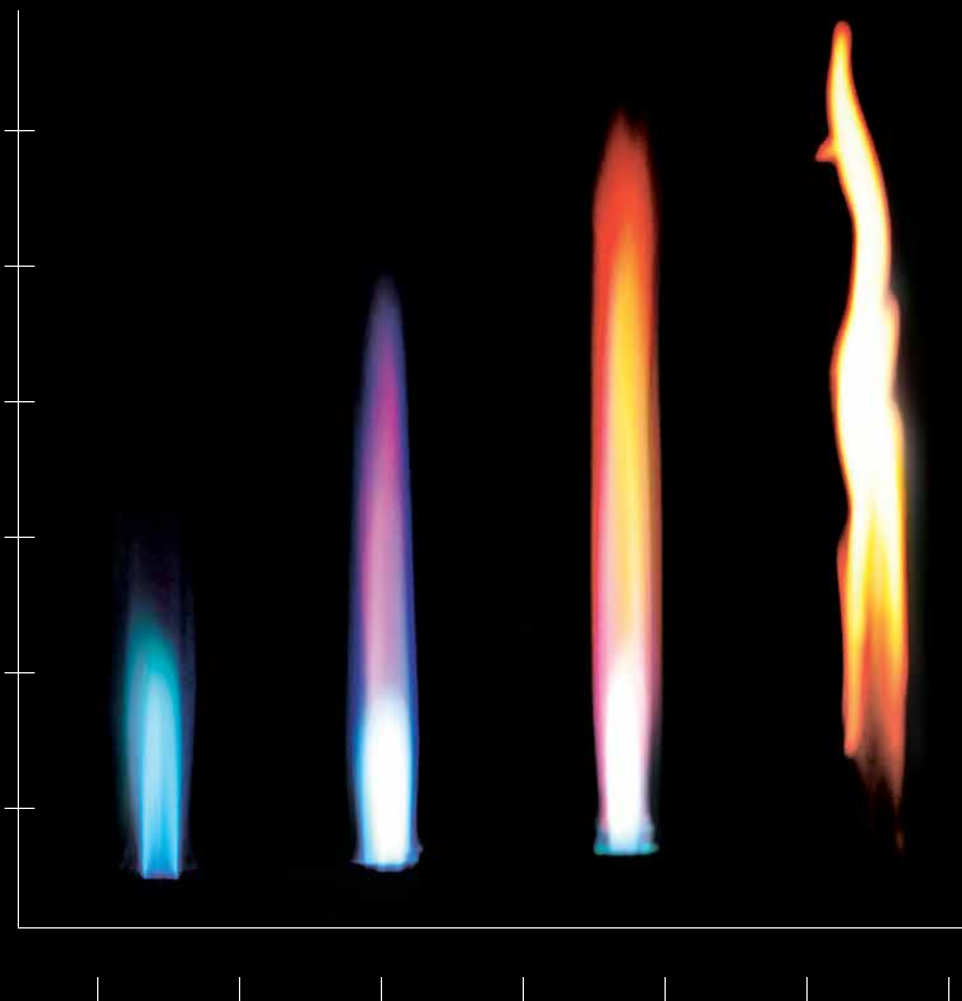
Even iets meer over energielabels. Je ziet ze namelijk, gelukkig, steeds meer maar we weten er eigenlijk maar weinig van af. Een energielabel is een label dat volgens verschillende Europese richtlijnen moet worden meegeleverd bij de verkoop van auto's, elektrische apparaten, lampen en gebouwen. Zo'n label geeft je inzicht in de energiezuinigheid van een product. Daarnaast geeft het een beeld over hoe milieuvriendelijk of energiebesparend een product is. En vaak geeft het nog meer informatie, zoals de gebruikte grondstoffen of CO2-uitstoot.

Het is belangrijk om te weten dat energielabels slaan op een categorie binnen een groter geheel. Bijvoorbeeld auto's. Je kan dus een energielabel van een grote SUV alleen vergelijken met andere SUV's en niet met kleine personenwagens. Bij auto's zijn er drie klassen; klein, middelgroot en groot.

Voor gebouwen en woningen is het sinds 2008 officieel verplicht om bij verkoop en verhuur een energielabel te kunnen overhandigen aan de nieuwe gebruiker. Dit heet het energieprestatiecertificaat. Een woning met een A label stookt vier keer minder energie voor verwarming per jaar dan een woning met een D-label. En dat scheelt zo'n 860 euro per jaar op de energierekening.

Op de labels van huishoudelijke apparaten staat het gemiddelde energieverbruik per beurt aangegeven en in het geval van wasmachines bijvoorbeeld ook het waterverbruik. Om de boel iets ingewikkelder te maken zijn in de loop der jaren ook de energielabels vernieuwd, dus zijn die ook niet altijd te vergelijken. Een A-label is niet meer het eindstation tegenwoordig, het gaat zelfs tot A+++.

Laat je vooral niet meteen afschrikken door een duurdere aanschafwaarde, want meestal verdient een duurdere energiezuinige machine zich heel snel terug door het lagere energieverbruik.

HOT TOPIC

Het grootste energieverbruik van een gemiddeld huishouden gaat op aan het verwarmen van je huis. In de toekomst zal je gelukkig meer en meer huizen zien die amper nog verwarming nodig hebben omdat ze door passieve zonne-energie en goede isolatie al warm genoeg zijn. Maar tot die tijd zullen we slim moeten omgaan met onze verwarming zonder dat we aan comfort en woonplezier hoeven in te leveren. Als je kijkt naar het rendement, ofwel het 'omzetten van energie in nuttige warmte', van de verschillende manieren die er zijn om je huis te verwarmen, zie je dat dat enorm verschilt.

Verwarmingsbron	Rendement	Verwarmingsbron	Rendement
Open haard	10 %	CV ketel	90 %
Elektrische kachel	40 %	HR-ketel	107 %
Gaskachel	77 %	Warmtepomp	170 %

Kortom, ga je je huis verbouwen, kijk dan eens naar de optie van een warmtepomp-installatie of in ieder geval een zuinige HR-ketel.

HET GAS BIJ DE BUREN IS ALTIJD GROENER

Wat is nou beter; koken op gas of koken op elektriciteit? Dat is een hele lange discussie en we zijn er nog niet helemaal uit. Aan de ene kant kost koken op gas minder energie omdat de opwarmtijd en afkoeltijd heel kort is en je de temperatuur beter kan regelen dan met keramische platen of inductieplaten. Daarmee zou de fluitketel de voorkeur krijgen boven de waterkoker. Aan de andere kant blijft gas in de meeste gevallen toch nog een fossiele brandstof. Dan zou een elektrisch fornuis wat aan een zonnepaneel hangt weer de voorkeur krijgen. Deze discussie is dus nog niet beslecht. Maar je kan dus in ieder geval beginnen met zo zuinig mogelijk omgaan met de energie als je kookt. Of dat nou met gas is of met elektriciteit. En kijk eens of je over kan gaan op biogas.

ISOLEREN KUN JE LEREN

Slim je huis verwarmen is één ding, maar slim je huis isoleren is misschien wel nog veel belangrijker. Want met een paar simpele ingrepen maak je al flinke stappen, en zelfs de 'grote' ingrepen zijn op hun beurt weer relatief simpel.

Tips:

- Rule Number One: Deuren dicht! Klinkt simpel, maar als je er voor zorgt dat je gang niet warm wordt vanuit je zitkamer, gaat er vanzelf een boel minder warmte verloren. Let ook op de deuren van slaapkamers, die staan soms de hele dag open zonder dat je het door hebt. Gebruik bijvoorbeeld eens een deurendranger.
- Radiatorfolie is zó terugverdiend. Doe het tussen de radiator en de buitenmuur, dan hou je de warmte lekker binnen.
- Ga eens met een rokend wierookstokje op zoek naar tochtgaten en kieren. Tochtstrips kan je in alle soorten en maten krijgen om vervolgens die kieren te sluiten.
- HR++ glas is iets duurder dan 'gewoon' dubbel glas, maar dit verschil verdien je in ruim twee jaar terug via een lagere energierekening.
- Heb je een open haard of een gashaard, vergeet dan niet na gebruik de klep te sluiten, want je haard is een groot lek in je huis.
- Een brievenbus kan je goed afsluiten met zo'n borstel.
- Het is heel eenvoudig om je spouwmuur duurzaam te isoleren. Wanneer je zowel je spouwmuur als je dak isoleert bespaar je gemiddeld meer dan 800 euro per jaar.
- Maar liefst 30% van de warmte gaat verloren via het dak bij een ongeïsoleerd huis.
- Een mooie manier om je vloer te isoleren is met innovatieve folie zoals TonZon.

DROGE STOF TOT NADENKEN

Er is een ontzettend zuinige wasdroger in bijna elk huishouden te vinden. Namelijk: de lucht. Een wasdroger is een enorme energieslurper. Gemiddeld kost een droogbeurt ongeveer een hele euro per keer. Hang dus gewoon ouderwets, of misschien juist wel heel modern, je was lekker buiten aan de lijn. Scheelt ladingen energie en geld. En is het een keer wat natter buiten, dan hang je je was binnen aan een rek. Kan dat allemaal echt niet en ben je nóg niet overtuigd van de noodzaak of de besparing, gebruik dan een energiezuinige wasdroger. Er zijn steeds milieuvriendelijkere varianten te krijgen. Let dan wel heel goed op het energielabel.

Tips:

- Hang vaste waslijnen op je balkon of in je berging
- 's Ochtends je was op een rek: 's avonds droog
- Je was hangend drogen scheelt enorm veel strijkwerk
- Maak na iedere droogmachinebeurt het filter schoon
- Zet je droger op een warme plaats in huis

DOE HET LICHT UIT

Gaat er al een lichtje branden? Als je 's avonds laat over de snelwegen rijdt, dan lijken die wel verlicht door de kantoorpanden waar de lampen de hele nacht staan te branden. Waarom is dat? Zouden ze daar echt zo laat nog zitten werken? Zou de desbetreffende baas toevallig vaak langsrijden en tevreden naar zijn verlichte pand kijken? Of is het echt zo ingewikkeld om als laatste, zoals vroeger, het licht uit te doen? Begin er eens mee. Je zal zien, goed voorbeeld doet volgen. Lekker donker is het nieuwe licht.

ZONNE... VAN DE ENERGIE

In een half uurtje zonneschijn valt er evenveel energie op onze planeet als we nodig hebben voor een heel jaar. Dat maakt de zon dus verreweg tot de meest krachtige en betrouwbare energieleverancier. Ter wereld. En daar buiten.

Steeds meer mensen zien in dat het loont om zonnepanelen op je dak te leggen. De ontwikkeling gaat ontzettend snel, de prijs van zonnepanelen daalt jaarlijks aanzienlijk, maar wachten hoeft niet meer. Er zijn inmiddels vele goede panelen, en heel veel goede installateurs. De gemiddelde terugverdientijd van zonnepanelen ligt op zo'n tien jaar, waarna je nog minstens zo'n periode kan genieten van gratis energie. Want panelen gaan echt wel twintig jaar mee, zo niet langer. Daarnaast is het gewoon heel leuk om op een zonnige dag voor je stoppenkast te gaan staan en je meter te zien terugdraaien. Want terugleveren aan het net mag ook: aan het eind van het jaar betaal je alleen het verschil. Of zoveel panelen op je dak leggen dat je helemaal niets meer hoeft te betalen. Nog leuker.

Wat ook goed is om te weten; het rendement op zonnepanelen is tegenwoordig veel hoger dan wat je krijgt als je je geld op een spaarrekening laat staan. Voor niks gaat de zon op!

Tips:

- Op je 'groene to do'-lijstje; een vrijblijvende offerte aanvragen. De meeste installateurs komen graag bij je langs om te kijken naar de mogelijkheden. En er zijn ook websites waarmee je bijna direct kan zien hoeveel je kan besparen en hoe snel je terugverdientijd is.

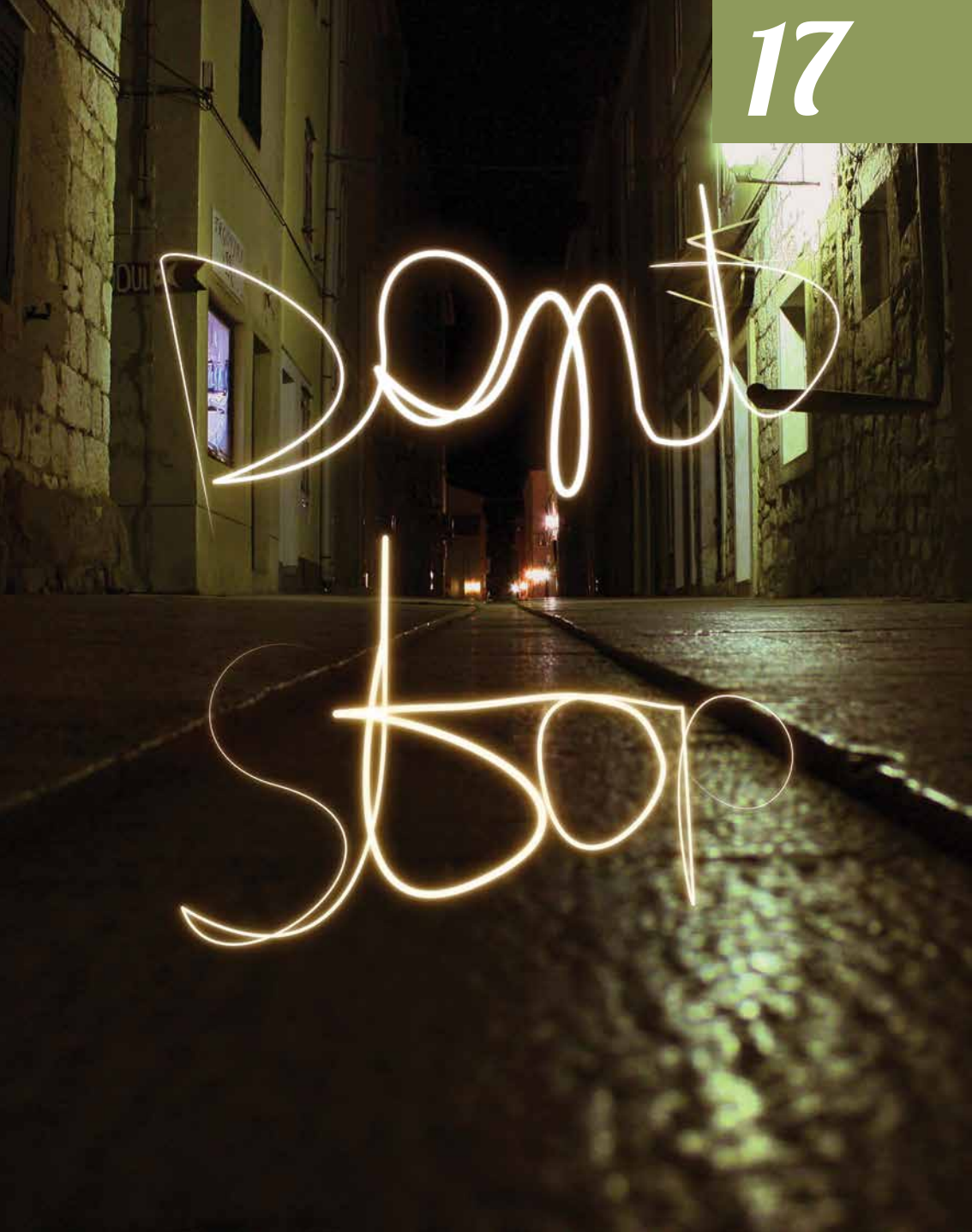
JOUW HUIS, UNPLUGGED

Wist je dat de meeste stroom die een magnetron verbruikt naar het digitale klokje gaat? Op diezelfde manier slurpen al je elektronische huishoudelijke apparaten stilletjes je stopcontacten leeg. Televisies op standby, computers in slaapstand, printers die niet echt uit staan, WiFi-routers, noem het maar op. Zelfs als je denkt dat alles uit is, is dat niet echt zo. Vaak is dit sluipverbruik verantwoordelijk voor 70% van het totale energieverbruik in het leven van zo'n apparaat. En dat loopt dan op tot zo'n 13% van het elektriciteitsverbruik van een gemiddeld huishouden. Best flink.

Hier zijn wat slimme oplossingen voor. Zet bijvoorbeeld een tijdschakelaar op deze apparaten, en laat ze daarmee vanzelf 's nachts helemaal uitgaan. Of gebruik een standby-killer die de stroom uitschakelt van alle randapparatuur van een computer zodra die computer zelf uitgaat. Een screensaver verbruikt soms meer energie dan normaal computergebruik.

Tips:

- Ga je wat langer weg, haal dan alle stekkers van al je apparaten uit de muur.
- Voelt een oplader warm aan, zelfs als er geen apparaat aan het opladen is, dan verbruikt hij stroom. Haal 'm uit het stopcontact.
- Hang al je audio- en videoapparatuur of opladers aan een groot stekker-blok met een aan/uit-knop. Dan kan je alles met één druk op de knop helemaal van de stroom halen.
- Ooit bedacht dat je elektrische keukenboiler de hele dag warm water voor je paraat heeft? Als je overdag toch niet thuis bent, kan dat ding dus ook prima op een timer.

MET JE TIJD MEE GAAN

Soms wil je niet te veel over dingen hoeven na te denken. Dan moet het gewoon automatisch gaan. Gebruik in je WC, schuur, kelder, zolder bijvoorbeeld een bewegings-sensor. Die plaats je simpelweg op de plek van de normale schakelknop en zorgt er voor dat het licht vanzelf aangaat als je de ruimte binnenkomt en na verloop van tijd ook weer vanzelf uitgaat. Op je buiten-verlichting bij de voordeur, in het portiek of in de tuin kan je schemerschakelaars zetten die zorgen dat je lampen vanzelf aangaan als het donker wordt. En ze kunnen er zelfs voor zorgen dat na een bepaalde tijd het licht weer vanzelf uitgaat.

NIEUW!

STAY COOL

Zeker als het gaat om het energieverbruik van koelkasten is er de afgelopen jaren een boel veranderd. Een koelkast van 10 jaar of ouder verbruikt ongeveer 55 tot 150 euro per jaar aan elektriciteit. Een nieuwe energiezuinige A+++ koelkast verbruikt tussen de 17 en de 35 euro per jaar. Dat scheelt dus enorm veel. En daarom heb je de iets hogere aanschafwaarde over het algemeen snel terugverdiend. Zorg er wel voor dat je oude koelkast netjes bij de milieustraat van je gemeente belandt. Zo komen er geen schadelijke stoffen in het milieu en wordt zoveel mogelijk van de materialen hergebruikt.

Bespaartips voor ijskast en vriezer:

- Zorg dat de achterkant van je koelkast voldoende kan ventileren door 'm minstens 10 cm van de muur te zetten.
- Maak jaarlijks de achterkant van je koelkast en vriezer schoon. Door het stof kan het apparaat z'n hitte minder goed kwijt.
- Zorg dat je diepvries op de juiste temperatuur staat: -18 graden.
- Ontdooi je diepvries regelmatig. Daarmee bespaar je al snel onnodige kosten.
- Laat je koelkast of vriezer niet onnodig hard werken. Plaats ze niet direct naast een warm apparaat zoals een oven of vaatwasser.
- Controleer vooral bij oudere koelkasten of de deur nog goed sluit. Door het rubber regelmatig schoon te maken blijft het soepel en sluit de deur goed.

duurzame
douchekop

0.50

EEN KOUDE DOUCHE

Je douche is verreweg de grootste waterverbruiker in huis. Gemiddeld douche je bijna acht minuten per douchebeurt. Stel dat je dat twee minuten korter zou doen, dan scheelt dat in een gemiddeld huishouden zo'n 9.400 liter warm water per jaar. Een flinke plas dus. Maar ook als je wilt blijven genieten van lekker lang douchen zijn er prima oplossingen te vinden. De makkelijkste is het gebruiken van een spaardouche. Dat scheelt al snel 20%. Maar er zijn ook hele slimme warmte-terugwin-systemen die de warmte van het water terugwinnen om nog een keer te gebruiken. In de toekomst zal je ook steeds meer douches zien die het water hergebruiken in dezelfde douchebeurt. En waarom ook niet? Per slot van rekening lig je in een bad ook een tijdje in hetzelfde water, toch?

Tips:

- Gebruik een spaardouche.
- Ga lekker samen in bad.
- Isoleer je badkuip, dan hoef je 'm niet steeds bij te vullen met warm water.
- Gebruik een douchecoach, dat is een soort eierwekkertje of zandlopertje die de tijd aangeeft. Of je neemt echt een eierwekkertje, of een zandlopertje, of de timer van je telefoon natuurlijk...

Gas Elektra

Januari

Februari

Maart

April

Mei

Juni

Juli

Augustus

September

Oktober

November

December

METEN IS WETEN

43% van de mensen weet totaal niet wat zijn of haar gas- en stroomverbruik is. Weet jij het wel? Als je bewust kijkt naar je verbruik, bijvoorbeeld omdat je schrikt van de eindafrekening, ga je daarna opvallend genoeg meestal vanzelf ook energie besparen. Door kleine veranderingen, meestal in je eigen gedrag.

Tips:

- Bekijk die energierekening eens echt, waar bestaat die uit?
- Vergelijk je verbruik met anderen, je burens of via internetvergelijkers.
- Hou per maand je stroom en gasverbruik bij en bekijk wanneer je verbruik het hoogst is. Misschien is dat helemaal niet nodig.
- Zet eens een stroommetertje tussen een ijskast of vriezer en kijk wat die verbruikt.
- Gebruik een energieverbruiksmanager en het wordt helemaal super-simpel. Kijk op www.energieverbruiksmanagers.nl.
- Simpel sommetje: een gewone lamp verbruikt 40 watt, een LED-lamp met dezelfde lichtopbrengst maar 4 watt.

De kooktips van deze week

KOOK LIGHT

Bij deze geen lang verhaal, maar een goed verhaal; namelijk tips hoe je energiezuiniger kan koken. Er zijn heel veel manieren om je eten net even een tandje slimmer en groener te bereiden. Van sommige tips zullen je grootouders een beetje gaan grinniken. Zo deden ze het al jaren...

Tips:

- Als water (of soep, of saus) eenmaal kookt, heeft het helemaal geen zin om het gas vol open te houden. Draai je gas dan juist laag tot het punt dat je gerecht gewoon doorgaart. Gaat net zo snel, kost stukken minder gas.
- Een heel simpele en heel nuttige: Kook je pasta, groenten of eieren, doe ze dan al in het koude water en breng het geheel samen met elkaar aan de kook. Kookt het water eenmaal, doe het deksel op de pan, draai het gas helemaal uit en laat de boel het aantal minuten doorgaren dat je normaal zou doen. Werkt echt.
- Breng alleen de hoeveelheid water aan de kook die je nodig hebt. Niet hele emmers voor een enkel eitje, of een hele waterkoker vol water voor één kopje thee.
- Haal eten uit de diepvries en laat het in een avond of dag rustig ontdooien in je ijskast in plaats van elke keer de magnetron te gebruiken. En je ijskast hoeft ook meteen minder zijn best te doen.

LED IT BE

De televisie in de zitkamer speelt een belangrijke rol in elk huishouden. Al was het om het energieverbruik van die toverlantaarn. Want met een paar uurtjes TV kijken per dag verbruik je met een toestel van een aantal jaren oud al snel tussen de 30 en de 100 euro per jaar. En hoe groter de TV, hoe meer dat wordt. De nieuwe televisies zijn inmiddels een stuk zuiniger geworden. LED- en LCD televisies zijn een stuk energiezuiniger dan plasma TV's. Let bij aanschaf dus goed op de energielabels, en zet 's avonds in ieder geval elke keer dat ding gewoon helemaal uit. En, misschien beetje radicaal voor de hardcore TV kijkers, zet de buis af en toe eens een hele avond uit, kruip op de bank tegen elkaar, en kijk elkáár gewoon eens diep in de ogen. Daar zijn vaak veel mooiere dingen te zien.

HOW TO GREEN YOUR... HOME, OFFICE AND LIFE

- › Drie inspirerende, luchtige, boekjes met positieve tips and tricks
- › Samen werken aan een groenere wereld
- › Simpel, leuk en makkelijk te doen
- › Ideaal als kado
- › Hogere aantallen? Lagere prijzen per exemplaar
- › Volledig personaliseerbaar met eigen logo en voorwoord

MEER WETEN OF OFFERTE?

Ga dan nu naar www.howtogreen.nl

SLIMWONER IN 22 STAPPEN IS AN OTHER GREENINC. PRODUCTION

Concept: Ynzo van Zanten, Christian Visser
Tekst: Ynzo van Zanten
Beeldconcepten: The Others Creativity

www.howtogreen.nl

Wij willen deze wereld graag een mooiere plek maken om te leven. Daarom maakten we dit boek. Uiteraard rekenden we niet alles zelf tot achter de komma uit, maar hebben we ons door vele bronnen online en offline laten inspireren. Als we beeldmateriaal gebruiken van anderen, dan hebben we ons uiterste best gedaan om je te bereiken voor toestemming. Meen je rechthebbende te zijn en heb je bezwaar tegen verdere publicatie, neem dan even contact met ons op. Dan halen wij de betreffende informatie in een herdruk weg zonder verplicht te zijn tot vergoeding van enige schade.

We hebben veel tijd en moeite gestoken in de samenstelling van dit boek. Het is desondanks best mogelijk dat de inhoud onvolledig, verouderd of niet juist is. Geef ons dat gerust door, dan kunnen we dat in een volgende druk eventueel aanpassen. We zijn uiteraard niet aansprakelijk voor de gevolgen van gebruik, op welke manier dan ook, van de aangeboden informatie of van de informatie op de websites waar we in dit boek her en der naar verwijzen. Alle informatie in dit boek in welke vorm dan ook (teksten, afbeeldingen, etc.) is eigendom van GreenInc. en The Others. Gebruik de informatie alsjeblieft zelf, daar wordt de wereld namelijk leuker van. Maar als je ons citeert, repliceert of openbaar maakt, vraag het ons dan eerst even schriftelijk, en noem ons als bron.

Heb je alle tips uit het boek gebruikt, mail dit e-boek dan als kado aan een ander. Eerder mag ook.

slimwoner.nl